

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: זקס	שם פרטי: בצלאל
---------------	----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: זקס		בלועזית Zaks	
שם פרטי איתו נולדתי: בצלאל		בלועזית Bezalel	
עיר לידה: סיגט		בלועזית Siget	
שם פרטי ושם משפחה של האב: יעקב		שם פרטי ושם נעורים של האם: אטל	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: בורשה		בלועזית Borch	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) "חדר"		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמיד	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: בורשה, רומניה (שם העיר או האזור ושם הארץ)			
במידה והיית בגטו, ציין את שמו: וישו		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו: בירקנאו, דירנאו, וויסטגסדורף		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: מחנה וויסטגסדורף		תאריך השחרור: 5/5/1945	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור בורשה	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין מתי עד מתי		שנת עליה: 1948	
		תיאודור הרצל	

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

באתי ממשפחה דתית. הורי נפטרו בגיל צעיר, אמי נפטרה כשהייתי בן 13 ואבי נפטר כשהייתי בן 6. אמי הייתה עקרת בית ואבי פקיד במפעל, היה לי אח אחד גדול ממני בארבע שנים שנפטר בארץ. הבתים הו בתי עץ, מסביב היה יער והרים. ואני גרתי למטה והייתי הולך ברגל ל"חדר". בחדר למדו 30 ילדים, לא היה הבדל גדול בגילאים. כשאבי נפטר עברנו לגור בבית של סבתא, ואחר שאמי נפטרה חייתי אצל הדודה.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

בשנת 1940 כבשו ההונגרים את טרנסילבניה, חיינו תחת שלטון הונגרי וההונגרים הכניבו את היהודים לגטו וישו עד שנת 1941. בגטו היינו אני, אחי, דודים ואנשים מהכפר, כ-1000 איש. בגטו לא עבדתי, לא היה אוכל ולא הייתה עזרה הדדית- כלא חד לעצמו. הכל היה הפקר. מהגטו נשלחנו למחנה דיכנאו בשלזיה, עבדתי בעבודות פרך ולאחר חצי שנה הועברנו למחנה אחר- ווסטגסדורף שם חיינו כמעט עד סוף המלחמה.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

השתחררתי בווסטגסדורף, שם שהיתי בבית חולים כחצי שנה. אחר כך חזרתי הביתה לבורשה וחשבתי שאמצא משהו, אך לא מצאתי אף אחד. נשארתי חצי שנה בבורשה, נכנסתי לפועל המזרחי ואספו אותנו. חיכינו ליום העלייה ארצה, הגענו לעיר זגרב והכינו לנו אונייה בשם רפית. הכניסו 800 איש לאוניה, היינו כמו דגים. שטנו מזגרב עד לאיים היוונים. בדך פרצה סערה בים והאונייה עלתה על שרטון ונפער חור. השליחים התחילו לנסות להציל אותנו. עלינו את אד האיים ושהינו של מספר ימים עד שהאנגלים גילו אותנו, העמיסו אותנו על אוניות מלחמה ובאוניות המלחמה הביאו אותנו לקפריסין. היו שם שני מחנות: קיץ וחורף, אנחנו היינו במחנה קיץ. שנתיים היינו בקפריסין וחיכינו לסרטיפיקטים- אישור לעלות ארצה, העלו אותנו על האוניה תיאודור הרצל ועגנו בחיפה. בפברואר או מרץ 1948 הגענו לארץ.

נא ספרי/ על חיך בארץ

בחיפה אספו אותנו וכל מפלגה דאגה לאנשים שלה. המפלגה שלי, הפועל מזרחי, הציעה לי להגיע לקיבוץ כפר פינס. במלחמת השחרור רוב הגברים היו צריכים להתגייס, וגם אני גויסתי והגעתי למפקדת טלטוינסקי, חיל רגלים. נשלחתי לסגרה לכמעט חצי שנה עד שכבשנו את לוביה- כפר ערבי. נלחמנו על חיינו במחנה סולתם. אחרי השחרור, אני בן 22 ומחפש עבודה בלשכה בחיפה, אין לי מקצוע והצעתי את עצמי בעבודה בטבחות. בשנת 1951 התחלתי כטבח בצבא בסטלה מארים בבסיס של חיל האוויר ואחר כך 4 שנים בטכני בתל אביב ואחר כך בסולל בונה מאז 1960. בשנת 1961 התחתנתי עם אשתי פולט, גרנו בקריית חיים ונולד בנו אורי. אחר כך עברנו לקריית ים ושם נולדו דוד ואדית, ובשנת 1971 עברנו לקריית אליעזר ושם נולדה ורד. בשנת 1980 עברנו לסביניה, קרן היסוד, ובשנת 1994 עברנו לשומר 16. כיום יש לי 4 ילדים, הבן הבכור בן 51, דוד בן 47, אדית בת 44 וורד בת 33. יש לנו מהם 15 נכדים, שלוש מהם גרים בקיבוץ יראון בגליל העליון והיתר גרים בקריות. כשיצאתי לפנסיה אני ואשתי יצאנו בכל יום לשחות. הכרנו בסולל בונה, אני התאהבתי בפולט והבטחתי כל ימי להכין אוכל תמיד כפי שאני יודע, גם לילדיי לנכדיי ולכל משפחתי. אני הולך פעמיים ביום לבית הכנסת עם קולנועית, בבוקר ובערב. הילדים מטפלים בי ובעיקר הבת אדית המסורה. אני רוצה עוד לומר, שהעם הגרמני לא חף מפשע, וצריך עוד לנקום את מה שאיבדנו.

ראיון: גבריאלה שטרית

קריית ביאליק, יוני 2011